

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3CoP/14/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8814200248
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8814200248.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Anny Ilčinovej a JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. v právnej veci starostlivosti súdu o mal. deti: mal. M. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom pri matke, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, soc. vecí a rodiny vo Vranove nad Topľou, Námestie slobody 5, Vranov nad Topľou, dieťa rodičov U. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXX/X, I. G. E. a P. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXX, XXX XX O., okres E., Y. republika v konaní o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 01. 12. 2014, č. k. 9P/12/2014-51 takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku o určení výživného, dlžného výživného a vo výroku o trovách konania.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvého stupňa“) napadnutým rozsudkom zveril mal. M. do osobnej starostlivosti matky, otca zaviazal platiť výživné na maloletého vo výške 80 Eur mesačne vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky počnúc dňom 01.10.2013. Dlžné výživné za obdobie od 01. 10. 2013 do 31. 12. 2014 v sume 1 200 Eur súd povolil otcovi splácať v pravidelných mesačných splátkach po 50 Eur spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok od právoplatnosti rozsudku. Určil, že styk otca s mal. dieťaťom je neobmedzený za prítomnosti matky s tým, že otec nahlási matke stretnutie s dieťaťom 48 hodín vopred. V prevyšujúcej časti súd návrh matky zamietol a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 36 ods. 1, § 62 ods. 1 - 4, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení platných a účinných predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“). V odôvodnení uviedol, že po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že rodičia mal. dieťaťa nežijú v spoločnej domácnosti, finančne spolu nehospodária a spoločne sa nepodieľajú na výchove maloletého. Otec opustil spoločnú domácnosť v decembri 2013, vyživovaciu povinnosť na syna si neplnil už od mesiaca októbra 2013. Matka sa o dieťa riadne a vzorne stará, sama mu zabezpečuje všestrannú starostlivosť, otec o dieťa nejaví záujem. Preto súd zveril mal. M. do osobnej starostlivosti matky. Pri určení výšky výživného vychádzal z preukázaných skutočností, neuveril tvrdeniam otca ohľadne jeho príjmových a majetkových pomerov. Zo správy Mestského úradu v E. (č.l. 23 spisu) zistil, že je tam uvedený zoznam motorových vozidiel vedených na osobu otca v počte 7ks, z ktorých 6 ks sú v prevode a jedno je v prevádzke. Z výpovede matky, ktorá učinila dôkaz prostredníctvom svojho brata, bolo zistené, že otec maloletého naďalej vykonáva činnosť opravu motorových vozidiel, pričom sám sa vzdal trvalého pracovného pomeru, o zamestnanie sa neuchádzal, nie je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie

na úrade práce. Z potvrdenia Hornet Servis s. r.o. zo dňa 30. 10. 2014 súd zistil, že otec v tejto firme nepracoval na hlavný pracovný pomer (od 01. 10. 2013), ale len príležitostne na dohodu o výkone práce. Otec v súčasnosti žije s družkou, ktorá dosahuje brigádnicke príjmy 12 000 korún českých mesačne. Okrem mal. M. otec žiadnu inú vyživovaciu povinnosť nemá. Pri odchode zo spoločnej domácnosti (december 2013) otec zobral matke finančné prostriedky, ktoré mali slúžiť na zabezpečenie chodu rodiny a výživy pre maloletého. Pretože otec výživné na syna neplatil už od októbra 2013, súd zaviazal otca na platenie výživného po 80 Eur mesačne počnúc októbrom 2013. Pri určení výšky výživného vychádzal súd prvého stupňa z vykonaných dôkazov, predovšetkým zo skutočnosti, že matka sa o maloletého osobne sama stará a že otec si vyživovaciu povinnosť na dieťa neplní, z oprávnených výdavkov maloletého a zo schopností a možností oboch rodičov. Matka je na materskej dovolenke, poberá len rodičovský príspevok 7 600 korún českých, iný príjem nemá.

Vzhľadom k tomu, že súd prvého stupňa rozhodol o výživnom pre maloletého počnúc od 01. 10. 2013, vznikol otcovi ku dňu rozhodnutia súdu dlh na výživnom, ktorý uhradený doposiaľ nebol a o ktorom bolo potrebné rozhodnúť. Za obdobie od 01. 10. 2013 do 31. 12. 2014 (14 mesiacov x 80 Eur) je dlh na výživnom vo výške 1 200 Eur. Lehotu na plnenie dlžného výživného súd prvého stupňa určil v zmysle ust. § 160 ods. 1 O. s. p. v splátkach vo výške 50 Eur mesačne spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok od právoplatnosti rozsudku. Styk otca s mal. synom súd upravil ako neobmedzený za prítomnosti matky vzhľadom k tomu, že rodičia o jeho úpravu nežiadali.

O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 146 ods. 1 písm. a) O. s. p..

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal vo výrokoch týkajúcich sa určenia výživného a dlžného výživného odvolanie otec. Namietal výšku výživného s odôvodnením, že nelegálne nepracuje, predajom áut sa nezaobrá ani on, ani jeho priateľka, nesúhlasí s platením výživného už od októbra 2013, nakoľko spoločnú domácnosť opustil až v decembri 2013. Navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok a určil bežné výživné po 1 000 korún českých mesačne, dlh na výživnom žiadal zaplatiť v mesačných splátkach po 500 korún českých.

Matka k odvolaniu otca navrhla rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť.

Kolízny opatrovník k podanému odvolaniu otca navrhol rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že otec na výživu mal. dieťaťa finančne neprispieva, a matka bola nútená požiadať súd o vydanie predbežného opatrenia, pretože sa ocitla v nepriaznivej finančnej situácii. Nepoberá ani prídavok na dieťa, pretože otec nedoložil potrebné doklady k tomu, aby matke vznikol nárok na jeho vyplácanie. Jediným príjmom matky je rodičovský príspevok 7 600 korún českých, otec dieťaťa ako nezamestnaný nie je v Českej republike vedený na úrade práce, neuplatnil si žiadnu dávku v nezamestnanosti a nezdôvodnil súdu, prečo by na takýto príspevok v hmotnej núdzi nemal nárok. Nepreukázal, kde si hľadá zamestnanie, prípadne, u akých zamestnávateľov sa snažil zamestnať. Príkladom pre neho je jeho priateľka, ktorá s ním žije v spoločnej domácnosti, je tiež nezamestnaná, ale brigádnicke si privyrába 12 000 korún českých mesačne. Otec dieťaťa je zdravý a spôsobilý človek, je schopný pracovať, preto je nevyhnutné a potrebné, aby si hľadal aktívne prácu, aj s prípadnou možnosťou vycestovania do zahraničia. Súd bral do úvahy nielen príjmové schopnosti otca, jeho možnosti, ale aj jeho majetkové pomery. Z vyjadrenia otca vyplynulo, že je vlastníkom osobného motorového vozidla, ale zo správy Mestského úradu v E. vyplýva, že otec je vlastníkom až 7. motorových vozidiel, z toho 6 je v prevode a jedno v prevádzke. Otec nemá okrem maloletého iné vyživovacie povinnosti. Mal. M. nezabezpečuje žiadne iné potreby, neobdarúva ho, riadne sa o vývin dieťaťa nezaujíma, ani dieťa nenavštevuje.

Odvolaním neboli napadnuté výroky, ktorým prvostupňový súd zveril mal. M. do osobnej starostlivosti matky, v prevyšujúcej časti návrh matky zamietol a určil, že styk otca s mal. dieťaťom je neobmedzený. Preto rozhodnutie v týchto častiach nadobudlo právoplatnosť. Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 10 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len O. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok (v odvolaní

napadnutých výrokoch), ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O. s. p. a zistil, že odvolanie otca nie je dôvodné. Odvolací súd rozhodol o odvolaní postupom podľa § 214 ods. 2 O. s. p. v spojení s ust. § 156 ods. 3 O. s. p., pričom miesto a čas vyhlásenia rozsudku boli oznámené na úradnej tabuli súdu najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením.

Podľa článku 3 písm. d) nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti v členských štátoch je právomoc vo veciach vyživovacej povinnosti daná súdu, ktorý má podľa svojho právneho poriadku právomoc konať o rodičovských právach a povinnostiach, ak vec týkajúca sa vyživovacej povinnosti je spojená s týmto konaním, pokiaľ sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnej príslušnosti niektorého z účastníkov.

Z konania nevyplynuli skutočnosti, ktoré pri aplikácii uvedeného článku by vylučovali právomoc či príslušnosť vo veci konajúceho prvostupňového i odvolacieho súdu.

Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vec aj správne právne posúdil. Skutkové zistenia súdu prvého stupňa zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozsudku má podklad v zistenom skutkovom stave. Na týchto správnych skutkových zisteniach sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Podľa § 75 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

Podľa ust. § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci nevyhnutný pre posúdenie dôvodnosti podaného návrhu na úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom, ako aj vec správne právne posúdil (ust. § 153 ods. 1 O.s.p.).

Pri určení výšky výživného sa prihliada na odôvodnené potreby oprávnených, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

Odôvodnenými potrebami pri určovaní výšky výživného sú nielen základné a najnutnejšie hmotné potreby pre život človeka ako jedlo, ošatenie, obuv, ale aj ďalšie potreby dôležité pre vývoj a všestranný rozvoj osobnosti, rovnako sem patria aj náhodné výdavky spojené napr. so zdravotným stavom alebo s koníčkami dieťaťa. Miera odôvodnených potrieb je rôzna a je závislá od veku, fyzickej a duševnej vyspelosti, zdravotného stavu, a podobne.

Pri posudzovaní schopnosti a možností povinného rodiča nie sú rozhodné jeho skutočné zárobkové (majetkové) pomery, ale jeho reálne zárobkové (majetkové) pomery, dané napr. jeho fyzickým stavom, nadaním, množstvom získaných vedomostí a pracovnými skúsenosťami.

Z dôkazov realizovaných pred súdom prvého stupňa vyplynulo, že matka je na materskej dovolenke, jej jediným príjmom je rodičovský príspevok 7 600 korún českých, nepoberá prídavok na dieťa, pretože otec nepredložil potrebné doklady k tomu, aby matke vznikol nárok na jeho vyplácanie. Výdavky maloletého predstavujú náklady na stravu, ošatenie, hygienické potreby, maloletý je zdravým dieťaťom.

Otec žije s družkou, ktorá je nezamestnaná, brigádniccky si privyrába 12 000 korún českých mesačne. Otec pracoval príležitostne na základe dohody o vykonaní práce vo firme Hornet Servis s. r. o. od 01. 10. 2013, nie je vedený na úrade práce ako nezamestnaný, neuplatnil si žiadnu dávku v nezamestnanosti. Matka v konaní tvrdila, že otec má príjem z vykonávanej pracovnej činnosti - opravy áut, ktoré následne predáva. Uvedené korešponduje aj so správou Mestského úradu v E. (č. I. 23 spisu), kde je uvedený zoznam motorových vozidiel otca nájdených v evidencii Mestského úradu E.. Z evidencie vyplýva, že na osobu otca je vedených 7 motorových vozidiel, z ktorých 6 sú v prevode a jedno vozidlo je v prevádzke.

Súd prvého stupňa správne posúdil schopnosti otca maloletého, ktorý vykonáva pracovnú činnosť - opravuje autá a následne ich predáva. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že otec vykonávaním tejto práce preukazuje schopnosť vykonávať práce s uvedeným zameraním. Nadobudnuté skúsenosti z praxe ho predurčujú k schopnosti vykonávať práce tohto druhu. Tieto jeho schopnosti treba posúdiť aj s ohľadom na stanovenie výšky vyživovacej povinnosti. Odvolací súd preto pri preskúmaní rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo, pri posudzovaní schopnosti, možností a majetkových pomerov oboch rodičov, a to pri porovnaní potrieb mal. dieťaťa, výšky príjmov oboch rodičov, vychádzal aj z obdobných skúseností z obdobných prípadov. Dôvody podaného odvolania poukazujú len na to, že otec „nepracuje nelegálne“, neobsahujú však výhrady proti schopnosti otca mať príjem, z ktorého by plnil vyživovaciu povinnosť vo výške ako to určil súd prvého stupňa.

Odvolací súd má za to, že súd prvého stupňa rozoberané kritériá pri určovaní pomerov na strane rodičov správne posúdil vo vzájomnej súvislosti s odôvodnenými potrebami na strane oprávneného dieťaťa. Vyhodnotením uvedených všetkých zistení jednotlivo, aj v súhrne je aj odvolací súd toho názoru, že súd prvého stupňa určil výživné na mal. dieťa v náležitej výške. Súdom prvého stupňa určené výživné pokladá odvolací súd za adekvátne vzhľadom na potreby mal. M., ktorý je vo veku 2,5 roka, s ohľadom na osobnú starostlivosť matky a aj na reálne schopnosti otca zabezpečiť si príjem, ktorý takéto výživné umožňuje plniť. Otec okrem mal. M. inú vyživovaciu povinnosť nemá. Všeobecne platí, že výživné by nemalo byť určené tak, aby viedlo k existenčným problémom povinného rodiča a jeho snahe z toho dôvodu sa vyhnúť plneniu tejto povinnosti. Suma výživného určená prvostupňovým rozhodnutím zohľadňuje túto skutočnosť, zohľadňuje nevyhnutné výdavky na maloletého s tým, aby neboli ohrozené základné životné potreby otca mal. dieťaťa.

Odvolací súd poznamenáva, že je povinnosťou otca usporiadať si život tak, aby si našiel trvalé zamestnanie, bol schopný plniť si vyživovaciu povinnosť. Na margo nutnosti plnenia si vyživovacej povinnosti povinným zdôrazňuje, že narodením dieťaťa rodič berie na seba povinnosť a zodpovednosť, ktorá ho sprevádza po celý ďalší život, mnohokrát až do jeho vlastnej smrti. Preto je nevyhnutné, aby svoje záväzky a povinnosti vo vzťahu k mal. dieťaťu dokázal vždy a za všetkých okolností splniť (viď rozhodnutie NS ČR sp. zn. 4Tdo/250/2012 zo dňa 18. 04. 2012).

Výška výživného určená súdom prvého stupňa je plne súladná z hľadiskami, ktoré sú uvedené v § 75 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine. Preto odvolací súd považoval súdom prvého stupňa určené výživné a zároveň i dlžné výživné za zákonné a vecne správne, aj tu je potrebné zdôrazniť, že otec mal. dieťaťa konkrétne výhrady proti výpočtu dlžného výživného v odvolaní neuplatnil.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok v jeho napadnutých častiach ako vecne správny podľa ust. § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v súlade s ust. § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 146 ods. 1 písm. a) O. s. p.. Podľa tohto ustanovenia žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak sa konanie mohlo začať bez návrhu. Konanie vo veciach starostlivosti o maloletých je podľa ust. § 81 ods. 1 O. s. p. konaním, ktoré možno začať aj bez návrhu.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení novely vykonanej zákonom č. 33/2011 Z. z. účinným od 01. 05. 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.